

no, da dne 17. maja ob rani zori v bližnjem gozdu ni bilo videti listka na drevju. Gozd je bil poprej tako lepo zelen, a sedaj je, kakor bi bilo vse pogoreto in suho. Učinek naših težkih granat! Neumna laška glava je našla udreti v našo slovensko zemljo, a vsi poskusi so bili brez uspeha. Italijanski listi so že poročali, da plapolajo njihove zastave nad slovensko Ljubljano. Ali tega ne bo nikoli, dokler slovenska kri živi. Vse za dom in za cesarja in za našo avstrijsko in slovensko domovino!

Slovenski fantje pošiljamo iskrene pozdrave! — Jožef Filipič, Lukavci na Murškem polju; Evgen Bakša, Ignac Marianovič, Stefan Zmegac.

Rusko bojišče.

Položaj neizpremenjen. Laški listi pišejo, da se bo ruska ofenziva začela tekom mesca maja. Mogoče, da je to samo pobožna laška želja. Pravijo, da bo zopet prišel za poveljnika veliki knez Nikolaj Nikolajevič.

Kako se mi je godilo v ruskem ujetništvu?

Ivan Rebov, sin našega somišljenika v Čretu pri Teharjih, ki je kot ujetnik-invalid došel iz Rusije, piše svojemu očetu iz Litomerice na Češkem:

Ljubi oče! Danes sem prejel, hvala Bogu, kar tri dopisnice in sicer od Vas, od Jožeka in od Stefeka. Vse so me prav razveselile; sem že prav težko čakal odgovora. Sedaj vam pa opišem svoje življenje v Rusiji:

Najprej sem bil poldrugi mesec v Aziji, v barakah, izven mesta Skobiljev. Imeli smo grozno slab kruh, malo pečen; bil je kot blato. Na tem kruhu sem zbolel. Dobil sem tifus. V bolnišnici sem ležal od Sv. Jožefa do Sv. Rešnjega Telesa. Na tej bolezniji je na stotine umrlo. Ko sem ozdravil, sem šel nazaj v barako. Konec mesca julija so nas pa dali v Evropo na kmete delat. Kmetom so nas dali na 3 mesece ali še več, kakor se jim je pač kateri kmetom dopadel. Plačali so štiri rublje na mesec. Bili smo komaj dva mesca; pa so dobili kmetje od policije poklic, da nas morajo vse nazaj poslati. Kmetje bi nas bili še radi imeli, ker se niso bili z delom gotovi, a so nas morali naenkrat poslati nazaj. Kateri je imel slabe in raztrgane čevlje, je dobil ponošene škornje in hlače. In sedaj so nas zopet po 500 mož peljali vedno dalje, tako da smo se vozili 8 dni. Prišli smo že skoro do nemško-ruske fronte, to je bilo mesca novembra. Mi nismo vedeli, kam nas peljejo in tako pa smo prišli v mesto Jurjevo. Nastanili so nas v novi gimnaziji. Tukaj smo bili do zadnjega novembra. Od tod so nas pa tirali zopet dalje. Morali smo iti okope kopat. Vsi smo se prestrašili, ko smo slišali, kaj da hočejo z nami. Vsi smo rekli: tega ne smemo delati, to je proti domovini, proti Avstriji. Rusi pa so nas tirali iz mesta proč, v 8 km od mesta oddaljeno barako. Tam smo bili šest dni. Sesto noč je pa baraka zgorela. 36 mož je čisto zgorelo, 47 mož je bilo opečenih. Jaz sem bil v roke in pleča ter v glavo opečen. Tako sem malo popisal svoje doživljanje v ujetništvu. Vas pozdravim in vse domače ter ostanem Vaš sin Ivan. Z Bogom!

Francosko bojišče.

Pri Verdunu (zapadna stran) so Nemci na južnem in jugozapadnem pobočju „Mrtvega moza“ porinili svojo črto naprej ter zajeli 31 častnikov, 1315 mož. 21 strojnih pušk in 13 topov. Na izhodni strani Verduna so Francozi vzeli Nemcem južno od Handromonta ležeči kamnolom.

Slovenske žrtve za domovino.

— Anton Germadnik, 2. stotnija, pešpolk štev. 87, je umrl dne 29. oktobra 1915 v Gorjanskem na Primorskem vsled rane v glavi in je ondi na vojaškem pokopališču pokopan. Ker naslova vprašalca nimam pri sebi, mu ne morem direktno odgovoriti. — Krajne, vojni kurat.

— Matija Kores. Pred 14 dnevi je došlo žalostno poročilo, da je v bolnišnici v Gorjanskem pri Gorici, umrl občasposlovan Matija Koren, p. d. Rebrški, doma iz rogaške okolice. Bil je čez 20 let dober cerkveni pevec. Ranjen je bil v začetku meseca prosinca v levo nogo, katero so mu morali pri čenku odrezati. A upanje je imel še zmiraj, da se vrne domov. Pa dnevi njegovega življenja so mu potekali že dne 11. svečana t. l. Bil je zvest član Marijine družbe, katere svetinjo je s ponosom nosil na prsih. Umrl je kot slovenski junak za domovino. Za to pa: Slava Ti! Bogu in cesarji bil si zvest, si v družbi bil Marije, naj tamkaj Ti rajsko solnce sij!

— Janez Lepej. Makole pri Slov. Bistrici: Hud udarec je zadel spoštovano Lepejevo hišo. Sin Janez je padel zadet od sovražne kroglice na južnem

bojišču dne 20. novembra 1915. Domovina je izgubila neustrašenega junaka, stariši pa pridnega in poštenega sina. Tudi dva njegova brata, Franc in Jakob, se krepko bojujeta za domovino. Rajni Janez je bil ud Marijine družbe. Počivaj mirno in raduj se v nebeškem rajnu, kjer prejmeš plačilo za svoje vrlo junstvo!

— Franc Simonič. Zavr h pri Sv. Rupertu v Slov. gor.: Na Velikonočni torek, dne 18. aprila 1916, smo preželi nepričakovano, pretresljivo in prežalostno novico, da je padel dne 26. novembra i. l. v boju pri Gorici Franc Simonič, star 32 let. Domov je pisal zelo ljubeznjiva pisma ter vedno pristavil: Molite za me, ker težko, če se še kdaj vidimo. In res je uganil svojo usodo. Dragi Franček, počivaj sladko v daljni goriški zemljici!

— Franc Sprajc. Od Sv. Jerneja pri Ločah se poroča: Z Doberdobske planote je prišla prežalostna vest, da je padel dne 22. julija 1915 junaške smrti, zadet od sovražne kroglice, pridni mladenič desetnik Franc Sprajc. Star je bil šele 23 let. Tudi v Galiciji se je bojeval hrabro pet mesecev. Zvesto je izpolnjeval svoje dolžnosti ter padel za dom in cesarja. Božja volja je bila, da se ne vidimo več tukaj, na svidenje nad zvezdami! Odpodij se v Bogu in prosí pri njem za svoje, zlasti za očeta-vojaka, da srečno prestopi vse nevarnosti. V miru počivaj, ljubi naš Franček!

— Miško Urek. Umrl je v deželni bolnici v Gradcu nadobudni 19letni mladenič Miško Urek iz Kapel pri Brežicah. Pri zvestem službovanju za lepo našo domovino si je nakopal neizprosno bolezen, katere mu je pretrgala nit upolnega življenja. Vzgojen v strogem katoliškem duhu, je bil vzor mladeniča. Naj mu bo zemljica lahka!

Trsni kapar.

(Coccus vitis.)

V nekaterih krajih so se pojavile na trsu majhne rujavne grbe; ako te grbe z nožem odlučimo od skorje, zapazimo pod njimi majhno ušico, ob robah pa belo volno, v kateri se nahaja sedaj v majniku veliko število rdečkastih jajčec. Imenovane grbe torej niso živalice same, marveč samo ščit ali kapa, pod katero živalica biva. Zaradi tega imenujemo te ušice „kapa“.

Živalice pod kapa so samice; samec se krilati in ne žive pod ščiti. Sred maja izvalijo se iz jajčec majhne, ploščaste, rumeno-rujave, zelo gibljive ličinke, ki se kmalu vsesajo v gornjo stran trsnega lista, koder se žive od listnega soka. Na listju jih je opaziti v obliki svetlo-rujavih luskin. Samice zapuste listje šele v jeseni in se naselijo potem na starejših delih trte, pod skorjo itd. Tam zadobe ščite, ki tvorijo v začetku tega spisa omenjene grbe.

Kapar izsesava trti sok; škoda, ki jo s tem povzroča, je nekaterokrat zelo občutna, ker take trte zelo oslabe in lahko pozebejo; tudi za rodovitnost trpe po kaparju napadene trte. Kapar nastopa rad v bolj vlažnih, zatislih prostorih in posebno na braj-dah (čudno je, da se najraje pojavi na trtah, ki so že ob sebi slabe).

Zatirati se da, ako ob rezitvi oddrgnemo staro skorjo ter jo sežgemo. Potem je pomazati trte z apnenim beležem. Tudi mazanje z milom ali z tobačnim izvlečkom je koristno. Najbolj je pa priporočati mazanje z zelenim galunom, ki obena obema učinkuje tudi proti trtnemu piku.

Matjašič, vin. nadz.

Razne novice.

* Naš prestolonaslednik odlikovan. Za izbornovo vodstvo naših čet v bojih v južnih Tirolah je cesar odlikoval prestolonaslednika in podmaršala nadvojvodo Karola Franca Jožefa z visokim redom železne krone I. razreda z vojnim okrasom.

* Kaplan Jernej Stabuc. Umrl je č. g. Jernej Stabuc, kaplan pri Sv. Lovrencu nad Mariborom po dolgotrajni bolezni v petek, dne 19. maja t. l., v 56. letu svojega življenja. Pogreb se je vršil v nedeljo, dne 21. maja, ob 3. uri popoldne, na župnijsko pokopališče. Bil je dober, blag človek, katerega je vse rado imelo. Rojen je bil dne 13. aprila 1860 pri Sv. Tomažu pri Veliki Nedelji, v duhovnika posvečen dne 20. julija 1884. Kot kaplan je služboval v Starem trgu, v Šmartnu v Šaleški dolini, v Konjicah, na Vidmu ob Savi, v Laškem trgu, v Šmarju pri Jelšah, v Sv. Urbanu pri Ptuj in od leta 1896 pri Sv. Lovrencu nad Mariborom. Svetila mu večna luč! — Iz St. Lovrenca se nam še o pogrebu poroča: Obilo ljudstva je spremljalo dragačka pokojnika na zadnji poti. Tudi tržani so bili polnoštevilno zastopani. Pogreba se je udeležila tudi šolska mladina z učitelstvom. Šolarji so mu ob gomili zapeli ginjaivo žalostinko. Pogreb je vodil ribniški župnik in njegov sošolec č. g. A. Fišer ob asistenci rojaka in pisatelja č. g. Meška in pušavskega g. župnika. Navzočih je bilo 11 duhovnikov. Nagrobni govor je imel č. g. Zrnko, ki je omenil, da je bil rajni 21 let takozvani „prošt“ podružnice Sv. Ignacija, kamor je izredno rad zahajal. — Č. g. Stabuc je 12. letos umrl duhovnik naše škofije.

* Kaplan Anton Kovačič. V petek, dne 19. t. m., je po dolgi bolezni, večkrat previden s sv. zakramenti za umirajočce, v 46. letu svoje starosti umrl pri usmiljenih bratih v Gradcu č. g. kaplan Anton Kovačič, kaplan na Vidmu ob Savi. Bil je v prejšnjih letih pridni dopisovalec slovenskih listov. Izdal je tudi par slovenskih spisov. Imel je spretno pero. Pogreb se je vršil v nedeljo, 21. maja, v Gradcu. Rojen je bil dne 2. junija 1869 pri Sv. Emi pri Pristovi, v mašnika posvečen dne 25. julija 1896. Kot kaplan je služboval pri Sv. Juriju ob Ščavnici, v Mali Nedelji, v Šmartnu pri Vurbergu, pri Sv. Jakobu v Slov. gor., v Slivnici pri Celju, na Prihovi, v St. Iliju pri Turjaku, v Črešnjevci, v Šmartnu v Rožni dolini, Zibiki, Majšpergu in na Vidmu. Blagopokojniku svetila večna luč!

Slovenski vojniki v Gradcu bodo imeli svoje duhovne vaje od dne 28. maja do dne 1. junija 1916 v frančiškanski cerkvi, ki stoji sredi mesta takoj za Glavnim trgom (Hauptplatz) čisto blizu Karol Ludovikovega mosta. Začetek v nedeljo, dne 28. maja, ob 8. uri zvečer. Vsak dan ob 8. uri zvečer pridiga in nato blagoslov z Najsvetejšim. V sredo, dne 31. maja dobe vojniki po zaukazu kornega poveljstva po vseh vojašnicah že ob 4. uri popoldne prosto, da morejo takoj pohiteti v imenovano frančiškansko cerkev, koder bo za spovedovanje vojakov pripravljenih več slovenskih spovednikov. Drugo jutro, na praznik Gospodovega Vnebohoda, bo ob 7. uri sklepna pridiga, sv. maša in slovesno skupno sv. obhajilo. Do cerkve bodo imeli nekateri precej daleč, toda drugače se ni dalo urediti. Sicer se pa lahko vsak za 10 vinarjev pripelje z električno železnico prav do cerkve. Vse pridige bo imel velik prijatelj vojakov g. dr. Alojzij Nastran, ki bo znal našim možem in mladeničem vliči veliko tolažbe in poguma v srce. Naj se torej te prepotrebne pobožnosti in lepe slovesnosti prav zelo pridno udeležijo, tudi oni, ki bivajo v bolj oddaljenih vojašnicah, kakor v Andritz, Baierdorfu, Gštingu, in Eggenbergu. Naj vabi vsak tudi svoje tovariše k tej tako izredni in ginjaivo slovesnosti, ki se doživi le enkrat daleč od ljube domačije!

* Slovenski domobranci izgubili vojnega kurata. Slovenski domobranci 26. polka nam pišejo: Poročamo pretresljivo vest in grozen udarec, ki je zadel naš polk. Našega vč. g. vojnega kurata Jos. Pintarja ni več med živimi. Dne 11. maja zjutraj je nehalo biti blago sree našega vojnega župnika. Ni ga zadela sovražna granata, čeravno je več kot eno leto deloval pri našem polku. Bil je pogumen in če je trebalo biti v pomoč ranjenim ali umirajočim vojakom, ni se zmenil za nevarnost, čeravno so udarjali granate okoli njega. To tudi pričajo njegova odlikovanja, ki so mu dala njegova junaška prsa. Zadel ga je kap. Ko se je raznesla ta grozna novica pri polku, skoraj nismo mogli verjeti. Včeraj zdrav, a danes mrtev. Cel polk žaluje za njim. To priča njegov pogreb, katerega se je udeležilo vse moštvo in častniki. Vsak je imel solzne oči. Krsto so krasili lepi venci, katere so darovali naši poveljniki raznih stotnij. Dragi nam dušni pastir! Moramo se posloviti od Tvojega groba z besedami: Z Bogom, z Bogom kličemo Ti vsi! Na svidenje nad zvezdami! — V imenu tretje stotnije pošiljamo iskrene pozdrave v domovino: J. Šket, kadet-aspirant; Ignac Sever, narednik; Jurij Zlodej, četovodja; Josip Krajnc od Sv. Ruperta v Slov. gor.

* Savinjski Orli žalujejo za č. g. Pintarjem. Nekdanji načelnik celjskega Orla, predmojster Josip Pišek, nam piše z južnozahodnega bojišča: Kot nekdanji načelnik „Celjskega Orla“ si štejem v dolžnost, da napišem par vrstic v spomin blagemu, a prerano umrlemu č. g. vojnemu kuratu Pintarju. Ko izvem prežalostno novico, da č. g. kurata Pintarja ni več med živimi, sem postal grozno otožen in nikakor nisem hotel verjeti, saj sva bila šele vendar pred mesecem skupaj. Zal, da je bila to pot prebridka resnica. Kaj da smo zgubili ž njim, ve le tisti, kateri ga je osebno poznali. Kako živo se še spominjam onih srečnih dni, ko je prihajal v našo sredino med Orle, ter nas božil in navduševal k vsemu dobremu. Bil je res dika in ponos našega odseka in sploh celega okrožja. Za njim pa ne žalujemo samo vsa orlovska društva, znanci in prijatelji, temveč tudi vsa častita duhovščina, kajti on ni bil samo vnet organizator, temveč tudi vzor duhovnika. Da je bil čez vse priljubljen pri svojem polku in med vojniki, vem iz lastnega prepričanja. Še natančneje pa spričuje o tem njegovo dvojno odlikovanje. Poslovil si se od nas, preblagi, nepozabni gospod, in Tvoj plemeniti duh je splaval k Vsemogočnemu po plačilo za Tvoja neumrjoča dela. Ti si že prestal, nas pa še čaka smrtna sodba; zato pa prosí za nas pri Vsemogočnemu, da se enkrat skupno snidemo v večnem rajskem veselju! Iskreno sožalje njegovim žalujočim starišem! — Pošiljam tem potom najiskrenejše pozdrave z bojnega polja vsem bratom Orlom, znancem in prijateljem ter čitateljem „Slovenskega Gospodarja“ in „Straže.“

Vesti od ogrskih Slovencev. Iz ruskega ujetništva je utekel ogrski Slovenec, huzar Jeronim Kalšan, doma iz Šafarskega sela. Nedavno je poročal svojem, da je utekel na Kitajsko. Pisal je iz kitajskega glavnega mesta Pekinga. — V Žitkoveh je zgorela hiša in gospodarsko poslopje Mirka Kralja. Ogenj je uničil vse pohištvo, dve govedi in 3 svinje. Gospodar, ki se je nedavno vrnil z bojišča, je s celo družino delal na polju. Zažgali so najbrž otroci. — V Šoli v Brezovcih je učitelj s šibo kaznoval 10letno